

ROČNÍK: 1

ČASOPIS OBČÁNSKÉHO FÓRA V HRANICích

PREHLED

ČÍSLO 7

VÝŠLO 24. 2. '90

Kultura a kulturnost

!!

Od prvních listopadových diskusi OF na náměstí, po diskusi v kině, kterou minulou sobotu uspořádalo OF kulturních institucí, objevují se znova a znova vážné připomínky občanů Hranic ke kulturnímu stavu města. Všechny tyto připomínky přesně a jasnozřivě spojovaly dvě věci: kulturu a kulturnost ve městě. Kritizovaly nejen nedostatek kultury, tj. nedostatek koncertů, divadelních představení, muzejních akcí a diskusních klubů, ale i nedostatek předpokladů pro kulturní činnost - místnosti, publikačních možností apod., což znamená v samém jádru nedostatek finanční pro rozvoj kultury. Ale příspěvky kritizovaly i obecnou nekulturnost, projevující se nezájemem o historické památky, o přírodní vzácnosti i o podobu města a především jeho zástavby.

Čemu vděčíme za tento stav? Nevynakládaly se snad v uplynulých letech na kulturu značné prostředky? Je třeba si ujasnit, nač se ony prostředky dávaly a v jakém směru se rozvíjelo - někdy nemalé - úsilí v oblasti kultury.

Je nepochybně, že z prostředků na kulturu se převážná část vynakládala na řízení kultury. Peníze na metodiky kulturní práce a na inspektory kultury a jejich platy se našly vždy, peníze na opravu sedadel v kině, které svým vrzáním ruší představení, bylo téměř nemožné získat. Řízení kultury (tj. vlastně kontrola kulturní činnosti) ji "usměrňovalo" v duchu centrálních instrukcí k tzv. střednímu proudu, což mělo znamenat: ani avantgarde ani pokleslá zábava. Zdánlivě rozumné nařízení vedlo kulturu k prostřednosti a nudě, jak to vidíme (stále ještě) v zábavných programech televize. Jestliže v kultuře velkých měst přece jen provlkly některé divadelní či hudební soubory nad požadovanou prostředností, pak v menších městech a obcích klesal výběr kulturních skupin spíše k dolní hranici prostřednosti. Důsledkem je pokleslý vkus, pasivita a nedostatek zájmu o kulturu vůbec. A do řízení kultury pak zpětně zasahovali lidé, kteří sami byli produktem tohoto stavu a kulturu ke svému vlastnímu životu vůbec nepotřebovali.

Druhým rysem řízení kultury bylo, že dávalo přednost akcím, které se vyznačovaly masovou časťí pasivních diváků a byly tak dobře kontrolovatelné (s výjimkou rockových koncertů, kam ovšem přišla na pomoc Bezpečnost). Vlastní kulturní tvorba různých spontánně vzniklých skupin narážela vždy k výsledku na potíže. Mužíme si však uvědomit, že kultura se rodí právě v tvrdých skupinách a ne v kulturních komisích. Čím budeme mít kulturních skupin více, tím blíže budeme k obecné kulturnosti.

Ekonomické ztráty, které způsobuje nekulturnost (vandalismus, alkoholismus, agresivita), jsou velké. Doplácí se na mě z kapsy nás všech. Investice do kultury snižují výdaje na škody způsobené nekulturností. Ale tyto počty může bohužel uvézít jen ten investor, jemuž je kultura a kulturnost vlastní potřebou.

V ČÍSLE:

- ÚNOROVÝ PUČ
- ANTIÚNOR
- CHARTA '77
- ZNOVU ŘÍNCI ŘÁDY
- POŠTA OF
- KULTURA
- UŽ SE VRBUDILI
- CO DAL ?
(BUDOVNA KSC)

CHTEL JSEM BÝT JEN MALÝM PLAMÍNKEM V TEMNOTÁCH

25. února 1969 se upálil na Václavském náměstí osmnáctiletý student Jan Zajíc, který pocházel z Vítkovy.

V dopise, který zanechal rodičům, mimo jiné napsal:
"Znám cenu života a vím, že je ta nejvyšší. Ale já hodně chci pro vás pro všechny, a proto musím hodně platit. Po mému činu nepodléhejte malomyšlenosti. Nesmíte se nikdy smířit s nespravedlností, ať už je jakákoliv. Moje smrt vás k tomu zavazuje."

V neděli 25. února vzpomeneme 21. výročí hrdinné smrti Jana Zajíce.

JAK TO VLASTNÉ BYLO ?

2

ZMAŘENÝ ŽIVOT

Dne 3. února uplynulo již 16 let od tragickej smrti Vladislava Milliana - hranického rodáka.

Pro osvěžení paměti starých, ale hlavně pro poučení mladých bude nanejvýš vhodné zopakovat si "známá fakta" i méně známé skutečnosti.

Vláda M. (nar. 5.4.1945) společně se svou sestrou Jarmilou (1947) odešli v srpnu 1968 po obesazení naší republiky armádami Varšavského paktu do Švýcarska. Oba sourozenci se v cizině neztratili - dostudovali vysoké školy v Curychu a v Basileji.

Vláda se rozhodl vrátit. Využil amnestii a 27.12.1973 přijel domů. Otec a bratr mu byli v Chebu naproti. Bylo jím divné proč již u vlaku čekali "členici", odvedli ho do kanceláře a snad 5 hodin vyšetřovali. Vzali mu doklady i Fidičáký průkaz. Jak se později svěřil - kvál na něj: "Proč se vraciš?"

Po příjezdu do Hranic začal pracovat v závodě Sigma - jako dělník u stroje. Jiná práce se pro něj - schopného vysokoškoláka - nenešla. Nátlak StB pokračoval ... Téměř denně byl závodním rozklasem odvoláván z pracoviště, že má na vrátnici návštěvu. Byli to příslušníci StB. Vládu odváželi k výslechům - především do Přerova. Nakonec musel jet po předvolání k výslechu i sám a strávil tam celý den. Po návratu na otázku matky: "Co tam po tobě chtěli?" - odpověděl: "Vyšetrují mě jako zločince a já jsem se vždy čestně choval."

Byl mírné, citlivé, uzavřené povahy. Několikrát byl po vyšetřování odvezen do Přerovské nemocnice na psychiatrické oddělení a tam několik dní hospitalizován. Bratrovi Augustinovi byl přistup v době návštěv buď bez odůvodnění zamítnut nebo byl výjimečně k jeho lůžku připuštěn, ale Vláda byl v tak špatném psychickém i fyzickém stavu, že nebyl schopen komunikace.

Jak rodicům a brátrovi, tak především Vládovi bylo zakázáno o metodách vyšetřování se někomu zmínovat... Celý tento nápor Vládu nakonec nevydržel. Nebylo mu dopřáno klidu ani možnosti bránit se proti nespravedlnosti. Dne 3. února 1974 byl nalezen v Kůrci mrtev. Podle tvrzení VB - sebevražda bez dopisu na rozloučenou...

Zde dopis byl či nebyl napsán se asi nikdy nedovíme. Co by obsahoval, to je víc než jasné.

Dne 16.1.1990 podala rodina Millianová protest na Výbor pro obranu nespřevedlivě stíhaných v Praze, s žádostí o dodatečné prosetření tohoto případu.

O průběhu vyšetřování Vás budeme informovat.

B. Honzík

VZPOMÍNKA NA ÚNOR 1948

2

Už málokdo z dnešních hranických občanů ví, že v hranické sokolovně se konalo snad poslední veřejné vystoupení dr. Petra Zenka, předsedy Národně socialistické strany před únorem 1948 a významného předákem nekomunistických sil v období 1945 - 48.

Dostali jsme k dispozici vzpomínku Ing. Kopeckého na toto vystoupení. Ing. Kopecký si vzpomíná, že Zenklův projev v Hranicích byl neočekávaný, nebyl ani plskátovan. Přesto hranická sokolovna byla 22. února 1948 přeplněna. Dlouhotrvající potlesk zesílil po první větě: "Hranice musí znát pravdu! Dr. Petr Zenkl mluvil o vývoji mezi lety 1945 a začátkem roku 1948 a o politice strany národních socialistů v tomto období. V době jeho projevu v Hranicích už vrcholil boj o moc ve státě. V únoru 1948 došlo k roztržce mezi komunisty a ostatními stranami, když ministr spravedlnosti V. Nosek odvolal větší počet vysokých důstojníků SNS a nahradil je komunisty. Na protest proti tomu podalo dvacet ministrů z dvacetišesti demisi. Ing. Kopecký vzpomíná, že dr. Zenkl vyjádřil přesvědčení, že demise umožní prezidentu Benešovi vytvořit novou vládu, případně vypsat volby do šesti týdnů dle ústavy. Zenkl si byl vědom, že situace je vážná, že komunisté, mistři nátlakových akcí, využijí svých členů v ROH a dalších organizacích k nátlaku na prezidenta. Věřil, že prezident Beneš nátlaku komunistů neustoupí, že dojde k novým volbám a český a slovenský národ (po zkušenostech s šesti-letou diktaturou fašistů) rozhodne ve prospěch demokracie.

Během dvou dní po Zenklově hranickém projevu se ukázalo, že se mylil. Z toho, co dnes víme, je jasné, že komunistický puč, který Stalin doporučoval Gottwaldovi již dříve, byl všeestranně připraven a 25. února dosáhl svého cíle.

- hr -

OZNÁMENÍ

MO ČSPB Hranice požaduje, aby bylo na 25. února odpoledne svoláno protestní shromáždění na protest proti 42. výročí komunistického puče, na kterém by mělo dojít ke změně názvu našeho náměstí, které neslo dlouhá léta ostudné jméno strýce puče Klementa Gottwalda.

Marie Telášková + 17 podpisů
Český svaz protifašistických
bojovníků Hranice

CHARTA 77

3 Ing. Tomáš Hradilek se narodil 28.4.1945 v Lipníku nad Bečvou. Po maturitě na SVVŠ v Lipníku vystudoval v roce 1967 Vysočou školu zeměděleckou v Brně. Od roku 1968 do roku 1969 byl členem KSČ. V roce 1977 se stal signatářem Charty 77, musel odejít ze družstva kde pracoval a až do začátku roku 1990 byl zaměstnancem Severomoravských dřevařských závodů v Lipníku nad Bečvou. V roce 1989 se stal spolu s Danou Němcovou a Sašou Vondrou mluvčím Charty 77. Od prosince loňského roku je poslancem Federálního shromáždění. 3

Aši před měsícem jsem měl možnost se s panem Hradílkem seznámit osobně, kdy nás společně s J. Šabetou a televizním státem navštívili přímo v místnosti OF v Hranicích. Dal jsem mu tehdy narychlo sepsaných pár otázek, a doufal jsem, že mi přijde odpověď. Aši po třech týdnech, kdy už jsem téměř doufat přestal, zazvonil u nás telefon a pan Hradilek se ptal, kdy mám čas přijít. Vzal jsem tedy "reportážní kazeták" a natočil rozhovor, jehož první část si nyní můžete přečíst.

Jak jste se vlastně dostal k Charty 77?

To souvisí víceméně s celým mým životem, protože jsem měl přirozený sklon angažovat se ve věcech veřejných. Bylo to i v době mého mládí, kdy jsem byl aktivista ČSM a později mne zájem o věci veřejné přivedl do řad KSČ - byl jsem dokonce v lednu 1969 zvolen předsedou základní organizace.

Jenomže v období normalizace, na základě změn, které nastaly po dubnovém zasedání strany v roce 1969, jsem se s ní zásadně rozešel a na konec to dopadlo tak, že jsem byl v září 1969 na vlastní žádost ze strany vyloučen. Věnoval jsem se potom soukromě a své práci, jenomže režim potřeboval co největší množství viníků a spoluviníků. Když se mu nedářilo lidí získat, tak hledal záminky, aby tito své funkce nevykonávali.

A v mém případě přesto nebo právě proto, že jsem měl poměrně významné postavení v družtvu, ve kterém jsem pracoval, proti mně použili argumenty, že mám protisovětské a proti sociálně názory a funkce hlavního zootechnika, kterou jsem v tu dobu vykonával, mne komunisté zbařili. Nemusel jsem ze družstva odejít, ale pracoval jsem na místě, které neodpovídalo mé kvalifikaci ani mne nezájímalo.

Tehdy jsem pochopil, že s tímto režimem se nedá nic rozumného dělat, že je naopak třeba dělat něco pro to, aby byl demontován. Aši v polovině sedmdesátých let jsem začal uvažovat o tom, že stojí za to, zapojit se do nějaké politické opozice. V té době to bylo velice rizikantní a zároveň naděje, že by to nějak prošlo, byla minimální. Ale po Helsinkách, po 1. srpnu 1975, kdy byl podepsán Závěrečný dokument o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, jehož součástí byl tzv. třetí koš, týkající se lidských práv a občanských svobod, někteří lidé v naší republice dospěli k názoru, že právě otázka lidských práv a občanských svobod je onou oblastí, ve které by bylo možné se angažovat a vytvářet tak prostor pro nezávislou veřejnou činnost uvnitř našeho uzavřeného systému.

Když jsem se dozvěděl, že Charty 77 vznikla a zároveň jsem byl, jak již jsem předeslal, nalezen na tyhle struny, okamžitě jsem zareagoval a v polovině ledna 1977 jsem se rozjel do Prahy. U doktora Františka Kriegla - což je pro nás vlastně symbolická osoba z roku 1968 - jsem asi kolem 20. ledna Chartu podepsal a tím jsem se stal jejím signatářem.

Ce jste jako mluvčí Charty 77 dělal bezprostředně po 17. listopadu?

To, že došlo k manifestačnímu pochodu z Vyšehradu do středu Prahy jsem se dozvěděl ještě tady v Lipníku těsně předtím, než jsem šel spát - poslední zprávy jsem poslouchal v deset hodin večer. Tehdy ještě pochopitelně o žádném policejním zákroku nebyla ve zprávách zmínka. V noci jsem odjel do Prahy a tam u manželů Šilhanových, kde jsem se stavil, jsem se dozvěděl první informaci o tom, že došlo k masakru na Národní třídě.

Za dvě hodiny jsem se sešel s Danou Němcovou a Sašou Vondrou. V té době už jsme měli rámcový přehled o tom, co se stalo, a bylo nám jasné, že je to neasmírně závažné a že je to pravděpodobně očekávaná roznětka soudu prachu. Reagovali jsme bezprostředně tím, že jsme vydali dokument k onomu zákroku na Národní třídě.

Ještě ten den odpoledne jsem se účastnil schůzky připravného koordináčního výboru Hnutí za občanskou svobodu, jehož jsem byl členem. Také na této schůzce jsme vydali k celé záležitosti zásadní protestní dokument. Před čtvrtou hodinou jsme se rozešli s vědomím, že něco bude následovat ještě ten den večer - to znamená osmnáctého.

Okamžitě jsem jel se svými přáteli na Václavské náměstí, kde se již ve čtyři hodiny začaly srocovat většinou mladí lidé a znova se uskutečnil pochod z Václavského náměstí na Národní třídu. Na Národní třídě jsem potom přešel dokument Charty 77, který jsme vydali dopoledne. Účastnil jsem se protestních akcí, které trvaly až do večera. Večer se to potom rozešlo - byly tam eice policejní jednotky, ale ty už nebyly použity. - pokračování příště -

Pavel Lukeš

CO DÁL

MÍSTOPIS

4

OF a budova užívaná KSČ

OF v Hranicích se obrátilo na předsedu MěstNV se žádostí o přidělení místnosti v budově, která je majetkem OPBH a kterou nyní užívá KSČ. OF nutně potřebuje více prostoru a hlavně více místností, aby mohlo zkvalitnit svoji práci.

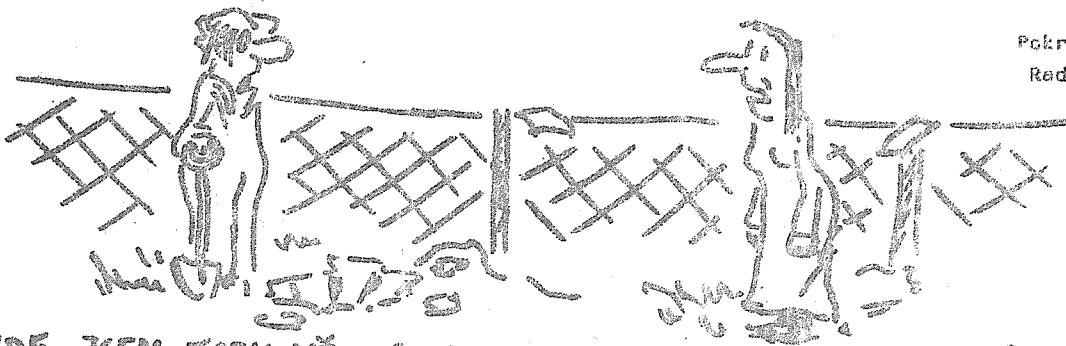
OF má v současné době k dispozici dvě místnosti, z nichž jedna je prázdná. V těchto dvou místnostech je soustředěna veškerá administrativní činnost OF, prodej a distribuce písmařských materiálů, konají se zde všechny schůze a porady. Zároveň těchto místnosti užívá redakce týdeníku Přehled, který se opět ve stejných místnostech tiskne a rozmnožuje. Není divu, že se pak občané, kteří chtějí s OF projednat různé záležitosti, cítí uražení, jedná-li s nimi zástupce OF ve stojí uprostřed hlasů desítek lidí, za čukání psacích strojů a neustálého pohybu přicházejících a odcházejících aktivistů OF ze závodů, vesnic a škol.

Rádi bychom věděli, zda je budova, na níž stále visí tabule KSČ a Národní fronty, skutečně plně využita. Je k dispozici také jiným stranám, dlesoň tém, které byly členy bývalé NF? Jsou místnosti propůjčovány organizacím, které nově vznikají?

OF navrhuje, aby budovu převzal MěstNV a pronajímal ji různým organizacím. V současné době má OF eminentní zájem o místností v této budově. Při jednání u kulatého stolu dne 22.2. již potřetí přislíbil představitel skleníku výboru KSČ, že v nejbližší době adeli závazné stanovisko KSČ. Do závěrky tohoto článka nemůžeme teď čtenářům podat zprávu, jak záležitost dopadla.

-GLI-

13. 2. 1990 se ustavilo OF pracovníků Rej Přerov na provozovnách v Hranicích. Jako mluvčí OF byli zvoleni tito zaměstnanci: Kamila Brachánková, Karel Hájek, Jiříslav Humplík, Ivo Kejner, Alena Hindurová, Dobromila Šchajková, Jan Váka a Jaroslav Žur.

NEKDE JSEM TADY NĚK LÁKOPANEJ STALINŮV SPIS O NÁRODNOSTNÍ OTÁZCE...

4

ŽIDOVSKÝ HŘBITOV (pokračování z č. 6)

Hranická veřejnost se mohla v minulých číslech nešho časopisu seznámit se všemi objektivními příčinami, které vedly k dnešnímu neutěšenému stavu židovského hřbitova v Hranicích. Dnes bychom chtěli zakončit první část zpráv o židovském hřbitovu a jeho současném stavu.

Na základě předchozích jednání se dne 12.12.1989 na MěstNV uskutečnila pracovní schůzka za přítomnosti představitelů MěstNV, Státního židovského muzea Praha, odboru kultury ONV Přerov a odborných pracovníků Státní památkové péče Olomouc a Ostrava. Přítomní na místě židovského hřbitova shledali, že zde byly zahájeny sanační práce, přičemž nebyly splněny podmínky odborných orgánů Státní památkové péče o jejich olomouckých konzultantů; ani základní podmínka odboru kultury ONV Přerov, že má být vybrán a označen soubor náhrobních kamenů určených k zachování. Aby došlo k napravě tohoto stavu, bylo dohodnuto ukončit stávající práce a provést nový výběr náhrobků použitelných pro zpětné osazení. To bude především úkol TS Hranice, které mají rozebrat stávající hroby a roztrídit je na dvě skupiny, a to na náhrobky v dobrém stavu, označené žlutou barvou, na straně jedné a na náhrobky zničené na straně druhé. TS Hranice mají současně za úkol zajistit a zabezpečit čzemí hřbitova proti zrizování náhrobků.

Přítomní se dále dohodli na tom, že v zájmu napravy současné situace a v souladu s sanačním čzemím plánem historického jádra města bude provedena parková úprava této plochy někdejšího hřbitova s tím, že bude zachováno maximální množství náhrobních kamenů.

Na závěr nutno dodat, že dnešní Ekote Hranice (dřívější Technické služby) nejsou správci tohoto pozemku a v celé problematice působí v dnešní době pouze jako dodavatelská organizace.

Pokračování příště
Radovan Langer

M N V

S Vážení spoluobčané!

Chtěl bych Vás, širokou hranickou veřejnost, ve stručnosti seznámit s posláním a organizační strukturou MěNV vycházející ze zákona o národních výborech.

Vybral jsem proto odstavce z tohoto zákona, které jsou platné i po zrušení ústavních článků, souvisejících s vedoucí úlohou KSČ:

"Národní výbor jako zastupitelský sbor pracujícího lidu je složen z poslanců. V našem městě máme těchto poslanců 110 a rekonstrukce poslaneckého sboru bude provedena na plenárním zasedání dne 28.2.1990.

Národní výbor vyvíjí veškerou svou činnost ve spojení s občany, za jejich aktivní účasti a pod jejich stálou kontrolou. Vytváří předpoklad pro přímou účast občanů na plnění svých úkolů a přibírá občany k jejich řešení a provádění.

Zapojuje tak občany v nejvíce míře do správy státu. Národní výbor soustavně zkoumá zájmy občanů, jejich potřeby a názory, radí se s nimi o návrzích, závažných opatřeních, pozorně se zabývá jejich připomínkami a náměty a seznámuje je s výsledky své práce a skladá jim účty ze své činnosti.

Abyste mohly být i vy zákonem dané myšlenky zaváděny přímo do praxe zřízuje národní výbor orgány podle této organizační struktury.

1. Plenární zasedání

2. Rada

3. Komise

4. Správní komise

5. Výbor lidové kontroly

6. Údory - profesionální aparát

7. Pracovní komise s aktivity"

Plenární zasedání a rada MěNV tvoří poslanci a o těchto dvou orgánech jste byli v poslední době na stránkách týdeníku Přelid informováni již několikrát.

Dnes bych Vás chtěl seznámit s tím, jaké komise při MěNV pracují a jaké je jejich poslání. Jsou to tyto komise:

- plánovací; finanční; místní hospodářství a bytová; dopravy; obchodu a cestovního ruchu; výstavby; vodního a lesního hospodářství; školská a kulturní; sociální a zdravotní; pro mládež a tělesnou výchovu; pro ochranu a rozvoj životního prostředí; pro ochranu veřejného pořádku.

Komise jsou složeny z poslanců MěNV a dalších občanů. Všechny členové komisí mají stejná práva a povinnosti. Komise jsou iniciativní orgán zabývající se otázkami rozcíaje na svém úseku a předkládají své návrhy národnímu výboru, nebo jeho redě. Vycházejí přitom ze znalostí místních podmínek, potřeb a zájmů občanů. Komise také dozírají na příci odboru, totiž profesionálního aparátu MěNV.

V současné době hledáme pracovitě občany, odborníky i naděnce, kteří by v těchto komisech chtěli pracovat a podílet se tak na rozvoji našeho města. Žádáme všechny ty, kteří nechtějí nekonstruktivně kritizovat, ale kteří chtějí pomocí MěNV v Hranicích: přihlaste se u předsedy a tajemníka MěNV! Budete vítáni a Vašich znalostí a schopnosti bude využito ve prospěch celého města a okolí. Komise potřebují především nové schopné a odborně zdatné občany, kteří se problematikou vyplývající z názvu komisi dlouhodobě zabývají.

Předseda MěNV
ing. Jiří Jašek

Sdružený klub ROH a Městská knihovna v Hranicích

Vás srdečně zvou

na slavnostní večer u příležitosti 140. výročí narození prvního prezidenta naší samostatné republiky nazvaný

Vzpomínka na T.G. Masaryka

který se uskuteční v pondělí 5. března 1990

v 19,00 hodin

v sále SK ROH Hranice

Slavnostní projev přednese Oldřich Kučíček, zástupce ředitele
gymnázia Hranice.

Další účinkují: Hranický dětský pěvecký sbor za řízení PaedDr. Jaroslavy Jomáčkové
Josef Vývoda - učitel LŠU a členové OS TÝL Brabotuše
MuDr. Karel Čevela, Eva Pirková, JUDr. Ladislav Myška.

UŽ SE VZBUDILI?

AŽ KJÍJÍ PAMFLETY!

Tento týden jsem měl telefonní hovor se svým příbuzným z Čech. Mimo jiné mi do sluchátka přečetl i text letáku rošťovaného u nich ve městě. Zamíl jsem se a myslil jsem si, že tím to skončilo. Ale ve čtvrtk jsem sde v Hranicích nalezl ve schránce OF leták téhož znění. Zajímavá shoda, dvě města, vzdálená od sebe asi 180 km a dva naprostě shodné texty. Lišíly se pouze v tom, že v jednom bylo uvedeno OF Hranice a ve druhém OF Ústí nad Orlicí. Připomíná mi to dotazník - vyplňte dle potřeby. Právě se vracuje myšlenka, že jde o „celostátní akci“. Kdo ji organizuje? Předkládáme veřejnosti přepis textu pamfletu /originál je v redakci k nahlédnutí/. V závorkách jsou ručně tiskacím písmem poznámky redakce, kterými jsme si dovolili tuto dílku komentovat. Muže, občané čtěte!

KASIMÁNO V SAMETOVÉ REVOLUCE

Vláda jedné strany byla odmítнутa, ale čím je nahrazena? Je nahrazena vládou moci a strachu. Vládu Občanského fóra!/nesou všich konkrétní překlady - Kdy, kde, kdo a jak/. Nejsme jako oni "by nemělo platit jen „nahore“, ale i stejně všeude „dole“. To si musí uvědomit i pánové z OF ve městě Hranice./Všem rámcové z OF Hranice povídají rčení „NEMESE ZAKO ONI“?/

Švédové říkají ne! - taková je reakce Švédů na počedavek pana Havla vrátit umělecká díla z třicetileté války./Jakou to má souvislost s všeck a nás varsáním?/Kdo bude utahovat už utažené opasky? Budou to pánové Dubček, Miller a Klaus? Ne, bude to zase dělníci!/Na utáhnutí opasků jste si všem všimli, ale na rádu, jak ekonomické problémy řešit nechystanejte žádat o zdražování či inflaci, bude to komunistická inflace a komunistické zdražování. Řečeno slovy Lh., za hřívky KSČ budeme pykat my, oni budou vtloukat demagogický kapitál. Ani genialní vláda nemůže bez utažených opasků a v krátké době napravit to, co správci dvaadvaceti leté ekonomické vandalství pod vedením KSČ/. V OF jsou lidé, kteří mají daleko k práci, ale blízko k pivu./Ovět problém být konkrétní/. Doprudujeme jim vstoupit do Strany přítel piva pod heslem „Kdo nepije není kamarád“. Odkud bere OF peníze na svou činnost? Nejde to z financí MěNV? /Ne, nejde. Možno dokladovat pokladní knihou a stvrzenkami přijmí a vydání s podpisem členů OF, osčanou i institucí. Navíc část se financuje z vlastní kapitoly. A z čeho je financováno celostátní rožšťování tohoto pamfletu?/Nebudou lepší, když tyto prostředky vložíme do zdravotnictví a školství/na zdravotnictví poskytne OF Hranice část výtěžku platu alespoň symbolicky, zbytek bude platit stát. Eventuálně by Mohla přispět

KSČ, když na sekretariát kv KSČ přispíval i stát, proč by na úlaze nemohla přispět KSČ/

Bude nám skutečně lépe?/NE Hned, ale za čas určitý/ Pan Komárek hovoří, že v nejbližších letech bude u nás 2% nezaměstnaných, což činí asi 150 000 pracujících./Počád to bude méně než všude jinde/. Připravuje se zvyšování cen potravin a zboží.

/zádaj oficiální INSTITUCE, ANI VLÁDA, ANI PARLAMENT A ANI PREZIDENT O ZVÝŠOVÁNÍ CEN NEMLUVILY - JEN mladí revoluční DEMOKRATÉ NEVÍ CO MLUVÍ./

Do volab libivá politika. Po volbách sociální nejistoty? Klevalí požadavky na funkcionáře města včetně OF-občanské bezúhonnost, odbornost a pravosvitost./PLATÍ TO I PRO VÁS, KOTĚ VÁZIT DO SCHRAENEK ANONYMŮ VÝTVORY?/Měli bychom být všechni především občany a jedním zájmem aby nás vedli, říkali a reprezentovali skutečně ti nejlepší z nás. Jinak zase všechni - poneseme brzy následky ulovených a mylných kádrových změn./TAK SE TÝM ŘÍDTE A NEOTRAVUJTE. Postavit nimo zákon je třeba strany, které kolaborovaly s nacistickými okupanty/a co STRANU DOBROVOLNĚ SPOLUPRACUJÍCÍ S BÝVALÝM STALINISTICKÝM A BREŽNĚVSKÝM REŽÍMIEM V SSSR?/Kdo vrátil životy více jak 360 000 našich občanů?/BOHUŽEL NIKDO, NLE KDO VRÁTI! ZTRACENÁ LÉTA A LURE LODEM VĚRNÝCH TO ČINORU - augs?/Agrární strana?/COFAK NĚJAKÁ EDUSTRUJE?/. Nebo jiná?/KTERÁ?/

Kde je svědomí bývalých členů této strany?/KDE JE SVĚDOMÍ PISATELŮ TOHOTO PAMFLETU?/

V OF jsou poctiví lidé, ale jsou tam i takoví, kteří dnes využili situace./OPĚT PROBLÉM O KONKRÉTNÍ IMÉNA A ZAK ZNAČILI SITUACE?/Celé roky se vesli a dnes se snaží „urvat“ funkci.

/CO JSTE DĚLAU CELÉ ROKY VY?/OF-Obdržet funkci. /DĚLAV!/ Za chyb a nedostatky zohou komunisté na různých stupních, ale i ti, kteří znevážovali své postavení a v KSČ nebyli./PLNĚ SOUHLASÍM/.

Je nespravedlivé znevážovat poctivou práci dvou generací našich pracujících./NEJSSEM SI VĚDOM, že by po 19.4.1989 NĚKDO ZNEVÁŽOVAL PRÁCI

DVOU GENERACÍ PRACUJÍCÍCH, POKUD VÍM, TAK JSOU KŘITIZOVÁNI TI, KTEŘÍ ELÁN A CHUT DVOU

GENERACÍ PRACUJÍCÍCH PROMHNAJÍ/. Skutečně se za poslední desetiletí nic neudělalo?/VELICE

ČESTÝ DOTAZ, BOHUŽEL TAPATELÉ VŽDY ZAPOMÍNÁJÍ/ A ODMÍTAJÍ odpovědět, co se tedy vlastně udělalo, jsou-li sami dotazdny.

Mladí revoluční demokraté

/svými názory a postožky doplnil
Lumír Pejtík/

ZNOVU RÍNCÍ RÁDY

7

JEŠTĚ JEDENKRÁT O ŘÁDECH

Chtěla bych se připojit k článku pana ing. Richtára a ing. Sumary. Mám rád to, že každému občanovi je jasné, za co se přidělovaly různé řády. V první řadě to byly horliví přeluhovači totalitního režimu KSČ a až na dalším místě to byly pracovní zásluhy. Vzpomínám si na dobu před 20 lety, kdy probíhaly prověrky členů KSČ. Tyto samozřejmě probíhaly i na pracoviště, kde jsem působila. Pana ing. Sumara znám z jeho příspěvků do Nového Přerovska. Velmi dobré si vzpomínám na jeden článek otištěný v Novém Přerovsku asi v roce 1970, nevím to již přesně. Tento článek označoval členy stranické organizace závodu Potraviny jako hnizdo reakcionářů a ultrapravicek. A to proto, že většinou členů zmíněné organizace byla proti vstupu cizích vojsk na území ČSSR a hodnotila tuto situaci jako okupaci. Z poměrně malé organizace KSČ pak bylo 8 členů vyloučeno ze strany, několik členů mělo zrušeno členství a asi 5 členů bylo prověřeno.

Proč to všechno pří? Možná to byl také jeden z bodů, který se započítal pro pana ing. Sumara k udělení řádu práce.

Na závěr bych chtěla uvést, že by mělo dojít k přehodnocení kritérií, za které jsou různé řády poskytovány a nebo k jejich splněnímu zrušení.

Vagmar Svitáková

Hranice 19.2.90

K oběma článkům v Přehledu OF "Za co řády" a č. 5 "Co dle deopravdy?" nechci vyvolávat polemiku, v zájmu objektivity jen několik připomínek.

Řekl-li ing. Sumara A, měl žíci B. Marně jsem hledal v jeho vyjádření alespoň náznak sebekritiky a také jistou omluvu. To ovšem bohužel patří k jeho vlastnostem. Dvě skutečnosti by mě k tomu daly příležitost.

Je znám letitý problém lesnické školy v ubytování žáků. Nedostatečné prostory internatu zapříčinují, že studenti obtížně si optřují privátní ubytování a při zvýšeném počtu žáků jsou tyto problémy neúnosné.

Jeho ředitelský předchůdce ing. Matoušek (kterého svým politickým vlivem pomohli shodit ze židle a kterého ani neponechal na škole jako učitele), tento ing. Matoušek vyvinul veškerou energii pro zajištění výstavby internátu. Zajistil prostřednictvím podnik. ředitelství stát. lesů v Arnově a Brně částku přes 1,3 mil. Kčs a další finanč. prostředky byly přislibeny jinými institucemi i pomocí

SRPŠ. Byly již zahájeny přípravné práce na stavbu včetně projektové dokumentace.

Ing. Sumara měl příležitost zapsat se doslova zlatým písmem do historie školy. Kdyby v tomto započatém dále pokračoval a jistě byl mocen svým politickým vlivem (který bohužel uplatňoval v celé řadě zápor) dosáhnout u polit. špiček kraje (ke kterým patřil) potřebné pomoci. Neučinil tak, naopak zákl. finanční částku jednoduše vrátil na KNV. Problém výstavby se posunul do dnešních dnů. Ing. Sumara by měl jít do sebe, sebekriticky to doznat a alespoň se omluvit všem žákům od r. 1970 i žákům současným. Žákům své školy, školy jediné toho druhu na území Moravy.

Druhá skutečnost dokresluje a charakterizuje "osobnost" ing. Sumary. Jako hlavní aktér a uskutečňovatel tvrdé stranické linie při stranických prověrkách v r. 1970 se "zasloužil" o vykřimutí a vyloučení 10 učitelů školy. Nepohnul ani brvou když vyřizoval své bývalé učitele z dob svého studia na les. škole. Připusťme, že část vyloučovaných učitelů vstupovala do důchodu. Ředitel školy ing. Matoušek musel odejít na jinou školu (i když byl lesní inženýr - a to mohl mluvit o štěstí) a ved. vychovatel byl tvrdě přeložen na učňovskou školu a dojízděl 15 km do zaměstnání. Ing. Sumara mu nedovolil vrátit se zpět na les. školu, ač výnos KNV mu zaručoval po 1 letě dočasné lhůtě návrat. Ani zde nepovažoval za nutné omluvit se těmto čestným lidem za navršená neopodstatněná obvinění a za jejich následnou společenskou a politickou degradaci.

Jen tak mimochodem - že pro funkci ředitela školy měla rozhodovat kromě kvalifikace profesní i kvalifikace mravní, zřejmě někdo opomněl. Byla zřejmě ještě jiná, mnohem důležitější měřítka. Ing. Sumara si zřejmě nezapomněl, že se na této funkci udržel jen za svou naprostou servilitu normalizačnímu režimu.

K udělení řádu práce ing. Sumarovi - podle znění článků pro udílení tohoto řádu mimo vyjmenování zásluh jako např. za mimořádné prac. výsledky, za zvláštní úspěchy ve vědecké, výzkumné a kulturní činnosti atd. jsou dvě věty i "za politickou a veřejnou činnost". Připusťme, že v těchto dvou větách je tehdejší hodnocení ve prospěch ing. Sumary správné. Ing. Sumara by si měl uvědomit, že touto činností významně pomáhal k zdiskreditování jinak humánních a nadějných myšlenek socialismu, což prokázala současnost a potvrzuje toto i nejvyšší vedení KSČ.

POSTA OF

8 Ať se to komu libí či nelibí, v této věci beru ing. Richtára CSc v ochrani. Přes některé formulace v jeho článku nelze tomuto člověku upřít, že je to slušný, snaživý a pracovitý učitel, který i mimo rámec školy prokazuje pracovní aktivitu.

Všechny tyto skutečnosti se mohly řešit za přítomnosti ing. Sumary objektivně a důsledně, jak v kolektivu školy, tak i v nadřazených orgánech státních a stranických. Omlouvám se, že se tyto věci dostaly na stránky týdeníku OF Přehled, který má své stránky vyhrazeny pro důležitější otázky v souvislosti s jeho posláním.

Bohužel, dosud trvá obyčejný lidský strach z mocných - byt bývalých - u lidí, kteří jsou mnou uváděné věci známy, a dále hlavně odsuzenikádá lidská lhostejnost k problémům těch druhých.

Pokud ing. Sumara bude mnou uváděná fakta považovat za skandalizaci jeho osoby, to nechť posoudí jimi.

Josef Filek
býv. pracovník SIŠ

NEDBALOST?

Obzvláště v posledních letech se ve sedlčovacích prostředcích hovoří o úctě k mateřskému jazyku - a tu je důležité, aby chom nebyli špatným příkladem naší mládeži.

Již delší dobu čekáme, jestli se hraničké kino SVĚT nestane správným: kino SVĚT. Z tisku se teprve dozvídáme, že se jedná skutečně o kino SVĚT. Diakritická znaménka se dodržují od dob Husových (Mistr Jan Hus je sám zavedl) a bylo by přece docela snadné, aby přemohlí (a takový v Hranicích je) udělal z čárky hůšek. Za tu velikou malichernost se přimlouváme.

Fr. Machálek
Hranice - Hromávka

Vážení,

dovoluji si navázat na článek "Pánové.." paní Jarmily Křestanové, uvedený na 8. straně 3. čísla týdeníku OF v Hranicích ze dne 27. ledna 1990.

Není na místě, že paní Křestanová odmítá mladé do světa nic nevěducích o životě. Matka 3 dětí by měla mít naopak radost, že mladí se do toho hrnu. V dětech je budoucnost národa. Naši otcové a matky také v mnohých případech začínali veřejný život k prospěchu všech také mladí. A právě mladí ukázali svou

neohrožeností proti pendrekům 17. 11. 1989, že chtějí pravdu a svobodu. Tím nás, dříve narozené a rozumné, zahanbili. 8

A nyní, ať se pisatelka podívá na druhou stranu mince. Co se stane těm, kteří se zapojili na devastaci přírody, na znečištění výdechu a vodě, na závadných potravinách a otrávených polích? Kromě těch, kteří zapříčinili chystaný masakr, uskutečněný proti pokojné demonstraci studentů a mladých lidí na uctění studenta Jana Opletala, n i c. vůbec nic! Užívají svobody jako většina národa a bohužel kují pikle proti panu presidentovi a vládě, přesně tak, jak to dělali ve 20. a 30. letech našeho mladého státu. A ještě nám více jim máme odpoutět, jak nás nabádá církev a Účebanské fórum.

Přejí nakonec paní Křestanové, aby se o budoucnost své rodiny, hlavně dětí, vůbec nebála.

Mečislav Melan
Kollárova 1
Hranice

K článku týdeníku OF "Přehled" č. 3 "Hranické sochy"

Sousoší "Vítání Rudé armády" bylo odhaleno v předvečer Dne ČSLA - 40. výročí Karpatodukelské operace a 40. výročí osvobození ČSR Sovětskou armádou.

Na výstavbu sousoší získal MěstNV v Hranicích mimořádné finanční prostředky od ministerstva financí ČSR z důvodu, že v našem městě /mimo integrované obce/ nemáme památník osvobození r. 1945. Sousoší je majetkem Československého státu - MěstNV Hranice v hodnotě 450 tis. Kčs a proto nemůže být nikomu darováno, ani "sovětským dártem na rozloučenou".

Děti bychom neměli, už vůbec a v jakékoli souvislosti, spojovat s dobou minulou i příští. Děti převážně žijí tam, kde žijí jejich rodiče, ať dobrovolně či příkazem.

Myslím si, že osvobození našeho města a větší části ČSR Rudou armádou, v boji proti fašismu v r. 1945, si zaslouží úctu a dík. Věřím, že sousoší "Vítání R.A." bude podle nařízení občanů přemístěno na jiné čestné místo ve městě.

Předpokládám, že po sametové revoluci skončil tradiční rituál našich dějin - odstraňování a likvidace soch a památních desek,

POSTA OF ZPRÁVY

9

9

které připomínají historické události, život a pobyt významných osobností na území našeho města.

Národy Československa jsou ve světě považovány za kulturní národy v širokém slova smyslu. Nebudeme proto méně kulturními než NSR, Anglie, Finsko a další.

Jiřina Kameničková

V neděli dne 18. února se uskutečnila v hranickém kině "Svět" z iniciativy městského OF veřejná diskuse na téma "Životní prostředí v Hranicích a okolí".

Přes několik více či méně věcných příspěvků z publiku nepadlo ani slovo o jednom z vážných ekologických problémů - o likvidaci pevného domovního odpadu. Ve srovnání s ostatními znečišťujícími faktory by se mohlo zdát, že jde o druhohadou záležitost, ale opak je pravdou. A vůbec není nutné, aby chom za odstrašující příklad používali situaci z řady světových metropolí s miliony obyvatel. I v řadě velkých měst naší vlasti již mají s likvidací pevného domovního odpadu značné problémy! Předpokládejme, že Hranicím zatím toto nebezpečí "hromad zahňívajících odpadků na ulicích" nehrozí. Když se však ve většině našich sídlišť rozhlédneme kolem kontejnerů a popelnic, uvidíme první vlaštovky tohoto nebezpečí. Myslím, že ani Hranice nedisponují skládkamitkových kapacit, abychom tam mohli donekonečna beztrastně vyvážet nám nepotřebný produkt našeho bytí. Nečekejme, až budeme stát před problémem "Kam s tím", ale hledejme prevencii! Jednou z cest je třídění pevného domovního odpadu již při jeho vzniku. Metoda sice klade na každého z nás větší nárok na ukáznost a připraví nás každý den o pár minut volného času, ale je schopna vrátit řadu surovin zpět do výrobního procesu, šetří nám výšu elektrickou a tepelnou energii, zabraňuje devastaci přírody a zpětnému působení vlivů této devastace na veškerý živý organismus, tedy i na nás - nejvýše postavené tvory živočišné říše.

Uvažuje příslušný odbor MěstNV o možnosti zavedení této metody v našem městě?

Jiří Živný ml.

Hranice

OF

OF Drahotuše děkuje žákům a učitelům LŠU Hranice za vynikající a profesionálně provedený koncert ve prospěch OF v Drahotuších, jímž potvrdili vysokou odbornou kvalitu pedagogů.

Reagují na výzvu uveřejněnou v č. 6 Přehledu OF v Hranicích. Jako bývalý skaut sdílím problémy, které vedení znovuzaloženého Junáka má. Navrhoji proto panu Pavlu Bartošovi získat budovu v městnostmi, které slouží k úřadování předsedy OF č. 6 Josefu Šampalíkovi v prostoru Slovie. Celý objekt byl dříve bytem a je tudíž po úpravách komfortně vybaven.

Mimo schůzí OV je v současné době místem schůzek stoupenců minulé éry.

Pokud by objektu nevyužil Junák nebo jiná organizace, mohl by se stát bez velkých úprav bytovou jednotkou pro bezdětnou rodinu.

Milan Pěnka
Hranice

OF

V neděli 25.2.1990 v 16.30 hod. proběhne na hranickém náměstí míting Antiúnor 48! Bude vzpomenuto komunistického puče v roce 1948, jeho důsledky a dopad.

Míting byl svolán na základě společné dohody OF a ČSPB.

OZNÁMENÍ

Sdružení vojenská obruba při OF vyzývá všechny bývalé vojáky z povolání a občanské zaměstnance vojenské správy nebo jejich pozůstalé, kteří byli v letech 1948 - 89 neprávem propuštěni z armády, na možnost jejich rehabilitace. Tiskopisy k rehabilitaci je možné si vyzvednout na OVS Přerov každou pondělí a čtvrtok od 7 do 15 hodin.

Milan Pěnka

OF

OF v Hranicích děkuje všem občanům, kteří se zúčastnili našeho plesu a pochopili tak naši ideu alespoň symbolicky pomoci našemu zdravotnictví.

Zvláště děkujeme TJ Sigma Hranice za bezplatné poskytnutí sálu Sokolovny, SD Jednota Hranice za poskytnutí prostor potřebných k zajištění občerstvení, tanecnímu souboru při SK ROH pod vedením ing. Vlastimila Tumpacha za vynikající vystoupení a takéž pěveckému sboru "Harmonia" pod vedením dr. Taťány Jonášové a všem aktivistům OF i občanům, kteří se občasné podíleli na zabezpečení našeho plesu.

KULTURA

FÓRUM O KULTUŘE V NAŠEM MĚSTĚ

Dne 17. února t.r. se uskutečnilo v sále kina Svět fórum k problematice kulturního života našeho města. Pojádali ho pracovníci Městské knihovny, Sdruženého klubu ROH a kina Svět. Zúčastnilo se ho asi 40 občanů.

Ředitelka Městské knihovny Eva Přirková se známila přítomné se situací v Městské knihovně, za Sdružený klub ROH přednesla podněty k diskusi Renata Kosková a za vedoucího kina Františka Močičku, který byl služebně vzdálen, promluvil zástupce koordinačního centra OF Hranice Lumír Fojtík. S obsahy těchto tří připravených diskusních příspěvků seznámíme čtenáře v příštích vydáních PŘEHLEDU. Dnes jenom tolik, že jejich obsah shodně směřoval k jednomu cíli, a to poslat v tomto městě jako zařízení Městského národního výboru a nepřipustit řízení z okresu nebo kraje.

Z diskuse vybíráme: Bedřich Novák hovořil o vzniku a činnosti Filmového klubu v kině Svět. A jako jeden z představitelů koordinačního centra OF podal také informaci, že OF získale ze zahraniční knihy a že je hodlá ve svých místech působit v tomto městě jako zařízení Městského národního výboru a nepřipustit řízení z okresu nebo kraje.

Františka Stoklášková, vedoucí prodejny knih, poukázala na nevyhovující náhradní prostory prodejny ve Svatoplukově ulici. Vlastimil Tumpach zdůraznil, že všechna kulturní zařízení ve městě mají nedostatečnou materiálně technickou základnu. Vyslovil také názor, že ve městě není dostatek kulturního využití pro mládež.

Ludmila Štěpánková, pracovnice odboru školství a kultury MěstNV, hovořila o problému oprav stávajících budov kulturních zařízení, připomněla výstavbu nového kulturního domu na Kromivce, podala výčet finančních částeck, které MěstNV na kulturu vynakládá a připomněla také činnost Shbaru pro občanské záležitosti.

Pavel Nepala, student hranického gymnázia a snad jediný zástupce osmnáctiletých se domnívá, že úroveň Zpravodaje města Hranic a lázní Teplic nad Bečvou je mizerná. K tomu podotkla za vydavatele Renata Kosková, že Zpravodaj není časopis města Hranic, ale jen informativní tištění, která má dávat přehled o kulturních akcích každého měsíce.

Uvedené diskusní příspěvky vhodně shrnul

Ing. Dušan Polián, předseda školské a kulturní komise MěstNV. Snahou MěstNV bylo oprostit se od starostí o všechna kulturní zařízení ve městě. Řekl, že ani jedno kulturní zařízení ve městě není zařízením MěstNV, ale že: Městská knihovna je součástí Okresní knihovny, kino Svět patří pod Okresní správu kin v Přerově, Sdružený klub ROH je zařízením sloučeným a jeho hlavním garantem je ZV ROH Sigma Hranice, muzeum patří pod Vlastivědný ústav Přerov. Kulturní komise měla k situaci jiný postoj, ale byla vždy jen v roli prosběníka. Připomněl, že by v kultuře neměl existovat okresní monopol.

Z vystoupení Dr. Libuše Hrabové je cenná připomínka, že řízení kultury, na jaké jsme byli zvyklí v dřívějších strukturách by nemělo nadále existovat. Vzpomněla slova bývalého ministra kultury Slovenska Mirosłava Vílka: "Kultura se musí platit, ale na nekulturnost se doplácí".

Na závěr diskuse předložil pan Fojtík dotazy, které byly zaslány koordinačnímu centru OF Hranice. Jelikož neuvedl žádná jména, považujeme je za anonymní. Přesto na některé z nich reagovaly Renata Kosková, Eva Horáková a Věra Šromová. Zvláště na ten, který zpochybňoval smysl našeho diskusního fóra výbec.

Děkujeme i tém málo návštěvníkům za účast na našem fóru, zvláště těm, kteří se zapojili do diskuse. O výsledcích dalších jednání o kultuře v Hranicích budeme veřejnost informovat.

Eva Horáková
za pracovníky v kultuře

